

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΠΑΤΡΩΝ
UNIVERSITY OF PATRAS

ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΗΘΙΚΗ

Ενότητα: **4. ΒΙΟΗΘΙΚΗ**

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΜΑΤΘΟΠΟΥΛΟΣ

Τμήμα Διαχείρισης Περιβάλλοντος και Φυσικών Πόρων

ΑΓΡΙΝΙΟ

ΑΝΟΙΚΤΑ ακαδημαϊκά
μαθήματα **ΠΠ**

Χρηματοδότηση

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό έχει αναπτυχθεί στο πλαίσιο του εκπαιδευτικού έργου του διδάσκοντα.
- Το έργο «**Ανοικτά Ακαδημαϊκά Μαθήματα στο Πανεπιστήμιο Αθηνών**» έχει χρηματοδοτήσει μόνο τη αναδιαμόρφωση του εκπαιδευτικού υλικού.
- Το έργο υλοποιείται στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» και συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και από εθνικούς πόρους.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΜΑΤΘΟΠΟΥΛΟΣ

**Καθηγητής
Βιολογίας – Κυτταρικής Βιολογίας**

Επικοινωνία:

<http://www.env.upatras.gr/people/profiles/id/52>

 264107-4115

 dmatthop@upatras.gr

Η Ενότητα αυτή θα εξετάσει το ζήτημα:

Ποιό και τί είναι το Αντικείμενο Βιοηθικής.

Και θα αναλύσει τις έννοιες:

Διαλεκτική:

Εισηγητής της διαλεκτικής υπήρξε ο Ζήνων ο Ελεάτης.

Ο Σωκράτης εξίσωσε τη διαλεκτική με την μαιευτική μέθοδο.

Ο Πλάτων την ανήγαγε στη μέθοδο εκείνη μπορεί κάποιος να προσεγγίσει και να γνωρίσει τις ιδέες, τα πραγματικά όντα. Θεωρήθηκε επίσης ισοδύναμη με τη λογική.

Οι σοφιστές την μεταχειρίστηκαν τη διαλεκτική ως μέθοδο της ρητορικής – της τέχνης της πειθούς, ενώ οι οπαδοί της μεγαρικής σχολής την εξίσωσαν με την εριστική τέχνη.

Ο Χέγκελ προσέδωσε ευρύτερο περιεχόμενο στη διαλεκτική συμπεριλαμβάνοντας ως όρους εκτός από τη θέση και την αντίθεση, δηλαδή τις δύο έννοιες ή προτάσεις που αντιτίθενται η μία της άλλης, και την σύνθεση, εν ονόματι της οποίας αίρεται η σύγκρουση μεταξύ της θέσης και της αντίθεσης. Από τα τρία αυτά στάδια του διαλεκτικού σχήματος του Χέγκελ το πληρέστερο είναι η σύνθεση, καθόσον περικλείει τόσο στοιχεία της θέσης όσο και της αντίθεσης και επιπλέον ορισμένα πρόσθετα στοιχεία που δεν περιέχονται είτε στη θέση είτε στην αντίθεση. Κατά τον Χέγκελ αυτός είναι ο τρόπος ώστε να εξελιχθεί το πνεύμα στην ιστορική του πορεία για την απελευθέρωσή του.

Δίκαιο:

Ορίζονται συλλήβδην οι κανόνες που πρέπει να διέπουν τις σχέσεις των ανθρώπων τόσο μεταξύ τους όσο και προς την κοινωνία. Το δίκαιο διακρίνεται στο φυσικό και το θετό (θετικό) δίκαιο.

Το φυσικό δίκαιο από τη μεριά του συνίσταται από τους νόμους που ισχύουν στη φυσική κατάσταση, όπου ο Χομπς υποστηρίζει ότι επικρατεί ο πόλεμος όλων εναντίον όλων. Δηλαδή στη φύση κάθε όν επιδιώκει να επικρατήσει επί του ασθενέστερου. Επίσης το φυσικό δίκαιο συνίσταται από ορισμένες παγιωμένες αρχές ή αξίες όπως η καλοσύνη, η φιλανθρωπία ή η δικαιοσύνη, οι οποίες δεν δημιουργούνται ούτε αποκτώνται, αλλά υπάρχουν εκ φύσεως στον άνθρωπο και καθορίζονται από τον ορθό λόγο, που είναι κοινός σε όλους τους ανθρώπους.

Σύμφωνα με το θετό δίκαιο εν αντιθέσει προς ό,τι υπαγορεύει το φυσικό δίκαιο, οι κανόνες συμπεριφοράς των ανθρώπων αποτελούν προϊόντα της κοινωνίας κατά την ιστορική εξέλιξή της. Πρόκειται για θεσμούς που δημιουργήθηκαν προκειμένου να ικανοποιήσουν ανάγκες και αιτήματα της εκάστοτε κοινωνίας. Γίνεται λοιπόν κατανοητό ότι κοινωνίες με διαφορετικές ανάγκες, διαφορετικά ηθικά αιτήματα, με διαφορετικό πολιτιστικό προσανατολισμό κ.α. διέπονται από διαφορετικές αρχές δικαίου.

Κάτω από αυτά τα δεδομένα κατά το θετό δίκαιο δεν μπορούμε να μιλάμε για απόλυτες και ακατάλυτες αρχές δικαίου, όπως αντίθετα υπαγορεύει το φυσικό δίκαιο.

Κατά τους εισηγητές του θετού δικαίου, τους σοφιστές, το σύνολο των κανόνων και των νόμων που διέπουν τη ζωή των ανθρώπων δεν υπάρχουν εκ φύσεως, αλλά εισήχθησαν από ορισμένα μέλη της κοινωνίας και καθιερώθηκαν σε αυτήν, μετά από μακρά συνήθεια. Κατά τους σοφιστές το αγαθό και το κακό, το δίκαιο και το άδικο, το όσιο και το ανόσιο και γενικώς το περιεχόμενο κάθε αξίας ή απαξίας ποικίλλουν από τόπο σε τόπο και από εποχή σε εποχή και ότι αυτά δεν υπάρχουν εκ φύσεως και δεν αντλούν τη δύναμή τους από τη φύση, αλλά καθορίζονται από τη βούληση ορισμένων προσώπων που έχουν τη δύναμη να τα επιβάλουν στους υπολοίπους.

Κατά την άποψη των υποστηρικτών του φυσικού δικαίου, μεταξύ φυσικού και θετού δικαίου υφίσταται μια σχέση όπου το θετό δίκαιο εξαρτάται από το φυσικό δίκαιο. Στην περίπτωση αυτή το φυσικό δίκαιο υφίσταται ως κάτι πολύ γενικότερο από τις συγκεκριμένες νομικές εκφράσεις δικαίου του θετού δικαίου και θεωρείται ότι συνιστά τον πυρήνα για τη διαμόρφωση των νόμων του θετού δικαίου.

Δικαιοσύνη:

Πολύ μελάνι έχει χυθεί πάνω στην έννοια της δικαιοσύνης. Από την αρχή της εμφάνισης της φιλοσοφίας, τον 6^ο αιώνα π.Χ., η δικαιοσύνη έλκυσε το ενδιαφέρον των φιλοσόφων. Έτσι οι προσωκρατικοί φιλόσοφοι την δέχτηκαν ως μια κοσμική αρχή. Ο μιν Αναξίμανδρος ανέφερε ότι η ισορροπία που υπάρχει μεταξύ των τεσσάρων βασικών στοιχείων της φύσης, δηλαδή της φωτιάς – του νερού – του αέρα - της γης, τα οποία αντιμάχονται το ένα το άλλο, είναι αποτέλεσμα της δικαιοσύνης που υπάρχει στο σύμπαν. Ο Ηράκλειτος, όμως, υποστηρίζει το ότι ο κόσμος υφίσταται, παρόλη την αέναη ροή και σύγκρουση των πραγμάτων που υπάρχουν σε αυτόν, και δεν εκφυλίζεται ή καταστρέφεται, το οφείλει στην αρχή της δικαιοσύνης η οποία όχι μόνο αποτρέπει την ολοκληρωτική επικράτηση του ενός πράγματος επί του αντιθέτου του, αλλά επί πλέον εξασφαλίζει μια αφανή επί των αντιτιθεμένων αρμονία.

Αργότερα η κοσμική αυτή αντίληψη της έννοιας της δικαιοσύνης αντικαταστάθηκε από την ανθρωπολογική αντίληψη κατά την οποία η δικαιοσύνη αντιμετωπίζεται ως μία αρχή που διέπει τις σχέσεις μεταξύ των ανθρώπων μέσα στην κοινωνία. Βασικοί εισηγητές της ανθρωπολογικής αντίληψης υπήρξαν ο Πλάτωνας και ο Αριστοτέλης.

Ο Πλάτωνας συνδύαζε την έννοια της δικαιοσύνης με τη βασική έννοια στην πολιτική φιλοσοφία του της οικειοπραγίας, σύμφωνα με την οποία κάθε πολίτης έχει ως αποστολή να εκτελεί το έργο εκείνο για το οποίο είναι κατάλληλος. Έτσι αναλόγως με ποιο τμήμα της ψυχής τους έχουν πλέον αναπτυγμένο οφείλουν να αναλαμβάνουν και τις αντίστοιχες αρμοδιότητες στην κοινωνία. Συνεπώς αυτοί που έχουν αναπτυγμένο το 'λογιστικό' και ως εκ τούτου διαθέτουν πιο αναπτυγμένες νοητικές

ικανότητες θα πρέπει ως πνευματικά ανώτεροι να αναλάβουν τη διακυβέρνηση της πολιτείας και να καταστούν οι άρχοντές της, παράλληλα αυτοί που έχουν πιο αναπτυγμένο το 'θυμοειδές' και είναι προικισμένοι με την αρετή της ανδρείας θα πρέπει να συγκροτήσουν την τάξη των φυλάκων και να αναλάβουν την υπεράσπισή της, ενώ αυτοί που έχουν πιο αναπτυγμένο το 'επιθυμητικό' θα πρέπει να αποτελέσουν την τάξη των τεχνιτών και χειρωνακτών που έχουν ως αποστολή να μεριμνούν για τα υλικά αγαθά της πολιτείας.

Ο Αριστοτέλης όμως όρισε τη δικαιοσύνη ως την αρετή εκείνη που εγγυάται στους ανθρώπους να κατέχει ο καθένας τους όσα ο ίδιος έχει αποκτήσει με νόμιμο τρόπο. Αυτός διέκρινε δύο είδη δικαιοσύνης. Τη διανεμητική και τη διορθωτική. Σύμφωνα με τη διανεμητική δικαιοσύνη τα αγαθά και τα βάρη σε μία κοινωνία κατανέμονται στα μέλη της σύμφωνα με την αξία του καθενός. Συγχρόνως η διορθωτική δικαιοσύνη αναφέρεται σε ιδιωτικής φύσεως πράξεις οι οποίες μπορούν να χαρακτηριστούν και ως ποινικώς κολάσιμες ενέργειες. Στο πλαίσιο της διορθωτικής δικαιοσύνης επιδιώκεται να αρθεί η ανισότητα που έχει προκύψει από την τέλεση τέτοιων πράξεων.

Κατά τον Μεσαίωνα η δικαιοσύνη αποτέλεσε μία από τις τέσσερις θεμελιώδεις αρετές, δηλαδή σοφία, σωφροσύνη, ανδρεία, δικαιοσύνη.

Δικαίωμα:

Είναι η εξουσία για κάτι που προκύπτει από το καθήκον. Λόγω του στενού δεσμού που υπάρχει μεταξύ καθήκοντος και δικαιώματος καθένας οφείλει να το εκάστοτε καθήκον του και συγχρόνως έχει χρέος να υπερασπίζεται τα δικαιώματά του. Τα δικαιώματα διακρίνονται βάσει των κριτηρίων της αρχής και της ιδιότητας. Με βάση το κριτήριο της αρχής, εν ονόματι της οποίας μπορεί να υποστηριχθεί ένα δικαίωμα, διακρίνονται τα δικαιώματα σε ηθικά και σε νομικά. Με βάση το κριτήριο της ιδιότητας υφίσταται ένα ευρύ φάσμα δικαιωμάτων. Τέτοιου τύπου δικαιώματα είναι τα ανθρώπινα, τα των γυναικών, τα των παιδιών, τα ατομικά δικαιώματα των πολιτών και πολλά άλλα. Αυτού του είδους τα δικαιώματα επιχειρούν να διασφαλίσουν οι διάφοροι διεθνείς οργανισμοί και οφείλουν να ισχύουν αδιάκριτα πολιτικο-κοινωνικο-θρησκευτικών καταστάσεων. Εκτός από αυτά τα δικαιώματα υπάρχουν και άλλες κατηγορίες δικαιωμάτων όπως τα εκ πρώτης όψεως δικαιώματα και τα αναφαίρετα δικαιώματα που είναι απαραίτητα για τον άνθρωπο ως μέλος του πολιτισμένου κόσμου.

Δίλημμα:

Ως δίλημμα ορίζεται η αδυναμία επιλογής μεταξύ δύο εκδοχών χωρίς παράλληλα να υπάρχει η δυνατότητα τρίτης λύσης. Στη λογική δίλημμα είναι υποθετικός συλλογισμός όπου, πρώτον στην μείζονα προκειμένη πρότασή του περιλαμβάνεται διάζευξη ή συμπλοκή, δεύτερον στην ελάσσονα

προκείμενη πρότασή του γίνεται άρση ή θέση των διαζευγμένων ή συμπλεκόμενων μελών και τρίτον στο συμπέρασμά του ακολουθεί η άρση ή η θέση των υπόλοιπων μελών του συλλογισμού.

Το δίλημμα ανήκει στους μειωτικούς υποθετικούς συλλογισμούς και χρησιμοποιείται κατ' εξοχήν για την ανασκευή της αντίθετης άποψης η οποία στο δίλημμα εκφράζεται με την υπόθεση του συλλογισμού.

Δρώσα φύση:

Αποτελεί όρο της σχολαστικής φιλοσοφίας και θεολογίας που σημαίνει το Θεό ως δημιουργούσα δύναμη και αντιδιαστέλλεται από τον όρο της συντελεσθείσας φύσης που δηλώνει το Θεό ως το σύνολο των δημιουργημάτων της φύσης.

Εγώ:

Με τον όρο 'εγώ' υποδηλώνεται ο σκεπτόμενος και πράτων εαυτός του καθενός μας.

Ο Χιουμ αμφισβήτησε την ύπαρξη του 'εγώ' και υποστήριξε πως αν ο καθένας μας εγκύψει μέσα του δεν θα συναντήσει το 'εγώ' του, αλλά αντί αυτού θα παρατηρήσει την ύπαρξη 'ιδεών – παραστάσεων' συναισθηματικών καταστάσεων και άλλων στοιχείων που έρχονται και παρέρχονται. Με άλλα λόγια εκείνο που ονομάζουμε 'εγώ' δεν είναι τίποτε άλλο παρά μια δέσμη ψυχικών γεγονότων.

Ο Καντ στη θέση του Χιουμ αντιπαράθεσε την άποψη ότι το 'εγώ' διακρίνεται στο 'εμπειρικό' και στο 'καθαρό' εγώ. Κατ' αυτόν το 'εμπειρικό εγώ' είναι ο εαυτός μας όπως τον παρατηρούμε και στην περίπτωση αυτή το εγώ ανταποκρίνεται στη θέση της δέσμης των ψυχικών γεγονότων, ενώ το 'καθαρό εγώ' είναι ο εαυτός μας που παρατηρεί κάθε τι που υφίσταται μέσα μας. Συνεπώς το 'εγώ' είναι αφενός μεν το σύνολο των περιεχομένων της εμπειρίας μας, αφετέρου δε ο παράγων εκείνος που προσδίδει ενότητα και μορφή στα περιεχόμενα της εμπειρίας μας.

Κατά τον Φρόντ το 'εγώ' είναι ο ενσύνειδος εαυτός μας που βρίσκεται μεταξύ των ασύνειδων επιθυμιών και παρορμήσεων του εκείνου από τη μία πλευρά και των ηθικών και κοινωνικών αιτημάτων του 'υπερεγώ' από την άλλη.

Εγωισμός:

Κατά την ψυχολογική σημασία, κίνητρο της συμπεριφοράς του ανθρώπου είναι οτιδήποτε ικανοποιεί το ατομικό συμφέρον.

Κατά τη γνωσιολογική σημασία, εκλαμβάνει κανείς τον εαυτό του με τα ψυχικά περιεχόμενά του ως το μοναδικό υπάρχον όν θεωρώντας όλα τα υπόλοιπα όντα παραστάσεις ή φαινόμενα του δικού του 'εγώ'.

Κατά την ηθική σημασία, αυτή ταυτίζεται με την ατομική διάσταση του ευδαιμονισμού, ανεξάρτητα από το εάν η ικανοποίηση της ατομική ευτυχίας είναι ή δεν είναι πράγματι το κίνητρο της συμπεριφοράς των ανθρώπων, θα πρέπει εκείνη να είναι το κίνητρο της συμπεριφοράς των. Έτσι κάθε ηθική θεωρία που μας υποδεικνύει με κάποιο τρόπο την προαγωγή του ατομικού συμφέροντος και την προσωπική ευτυχία θα πρέπει να χαρακτηριστεί ως εγωιστική.

Αντίθετη ως προς τον εγωισμό αντίληψη είναι η θεωρία της φιλαλληλίας ή του αλτρουισμού, βάσει της οποίας ο άνθρωπος πρέπει να πράττει οτιδήποτε ικανοποιεί τα συμφέροντα των άλλων.

Είναι:

Με τον όρο είναι δηλώνεται το συνδετικό, έναν από τους αναγκαίους όρους της κρίσης ή της πρότασης. Ως όρος της κρίσης μπορεί να υποδηλώνει ταυτότητα ή κατηγορούμενο ή ύπαρξη. Ως απαρέμφοτο το 'είναι' δηλώνει την πραγματικότητα στο σύνολό της.

Ο Παρμενίδης αντιδιέστειλε την έννοια του 'είναι' από το μηδέν ή το μη όν, δηλαδή την πλήρη ανυπαρξία των πάντων. Κατ' αυτόν μπορούμε να μιλήσουμε και να σκεφθούμε μόνο για το 'είναι' εν αντιθέσει προς το μηδέν που δεν υπάρχει.

Ο Αριστοτέλης υποστήριξε ότι το 'είναι' αποτελεί την ουσία, το πρωταρχικό στοιχείο, του κάθε πράγματος που παραμένει σταθερά αμετάβλητο και άνευ του οποίου το δεδομένο πράγμα δεν είναι δυνατόν να υπάρξει. Κατ' αυτόν το 'είναι' αντιδιαστέλλεται ως προς το γίνεσθαι και το φαίνεσθαι.

Τη διάκριση μεταξύ του 'είναι' και του φαίνεσθαι αμφισβήτησε ο Μπέρκλεϋ που υποστήριξε ότι το 'είναι' ταυτίζεται με το αντιλαμβάνεσθαι. Κατ' αυτόν το ότι κάποιος μπορεί να γνωρίζει ότι ένα όν υπάρχει δεν σημαίνει ότι γνωρίζει και το τι είναι αυτό το όν.

Εμπειρία:

Εμπειρία καλείται το σύνολο των ιδιωτικής υφής γεγονότων των οποίων έμμεση αντίληψη μπορεί να έχει ο κάτοχός των. Στην εμπειρία περιλαμβάνονται το σύνολο των πληροφοριών που αποκτά κάποιος μέσω των αισθήσεών του, τα συναισθήματά του, οι επιθυμίες του, οι προθέσεις του, οι σκέψεις του, τα οράματά του κ.α. Συνήθως η εμπειρία περιορίζεται στην κατ' αίσθηση αντίληψη, στις παραστάσεις που σχηματίζει κάποιος μέσω των αισθήσεών του για τα πράγματα του εξωτερικού κόσμου.

Ο Χούσερλ διέκρινε δύο σημασίες της εμπειρίας: την εμπειρία ως αντικείμενο ανάλυσης και περιγραφής και την εμπειρία ως βίωμα που είναι δυνατόν να αναλυθεί και να περιγραφεί.

Εξέλιξη:

Η εξέλιξη είναι βασικό χαρακτηριστικό πολλών φιλοσοφικών συστημάτων. Ουσιαστικά αποτελεί μια διαδικασία κατά την οποία μεταβαίνουμε σταδιακά από ένα σημείο αναφοράς προς κάποιο άλλο

σημείο ακολουθώντας ορισμένα βήματα με βάση κάποιο συλλογισμό ή κάποια παρατήρηση. Η θεωρία της εξέλιξης συνδέθηκε ουσιαστικά με το έργο του Δαρβίνου που στηρίχθηκε πάνω σε επαρκείς εμπειρικές παρατηρήσεις. Αρκετοί πριν από τον Δαρβίνο ασχολήθηκαν με την εξέλιξη των οργανισμών, αλλά μόνο οι ενδελεχείς παρατηρήσεις του Δαρβίνου αποτέλεσαν τη βάση για την ανάπτυξη της θεωρίας της εξέλιξης των ειδών.

Επιχείρημα:

Στη λογική ως επιχείρημα ορίζεται ο απλός συλλογισμός στον οποίο η μία από τις προκείμενες προτάσεις ή και οι δύο προκείμενες προτάσεις δικαιολογούνται από την προσθήκη μιας ή περισσότερων προτάσεων.

Το επιχείρημα νοείται επίσης ως μια σειρά προτάσεων έτσι ώστε ορισμένες από αυτές, οι προκείμενες, να είναι ικανές να δικαιολογήσουν την υιοθέτηση μιας από τις προτάσεις αυτές, το συμπέρασμα. Υπό αυτή την έννοια επιχειρήματα είναι οι αποδεικτικοί λόγοι, ή οι αρχές απόδειξης. Ένα επιχείρημα θεωρείται αδύνατο ή επιλήψιμο εφόσον δεν τηρούνται οι κανόνες απόδειξης. Αν όμως κατά την συναγωγή του συμπεράσματος τηρούνται οι κανόνες απόδειξης τότε το επιχείρημα θεωρείται έγκυρο.

Ερμηνευτική:

Πρόκειται για τη μέθοδο που αποσκοπεί στην ορθή σύλληψη του περιεχομένου των γραπτών ή προφορικών μνημείων του κόσμου. Ως φιλοσοφική μέθοδος εισήχθη τον 19^ο αιώνα από τον Σλάιερμαχερ και καθιερώθηκε τον 20 αιώνα από τους Ντιλτάι, Χάιντεγκερ, Γκάνταμερ και Βιτγκενστάιν. Βασική θεμελιώδης έννοια για την ερμηνευτική είναι η κατανόηση η οποία όμως αντιδιαστέλλεται ως προς την εξήγηση.

Ο Βιτγκενστάιν υποστήριξε ότι μια λέξη, μία πρόταση και γενικώς μια γλώσσα είναι προϊόν μιας μορφής ζωής, ούτως ώστε να είναι αδύνατον να καταλάβουμε το νόημα μιας λέξης, μιας πρότασης ή μιας γλώσσας εάν πρώτα δεν κατανοήσουμε τη μορφή της ζωής στους κόλπους της οποίας διαμορφώθηκε αυτή.

Οι Χάιντεγκερ και Γκάνταμερ προσέδωσαν στην ερμηνευτική ευρύτερο περιεχόμενο, καθώς τη συσχέτισαν με ολόκληρη την ανθρώπινη γνώση και δραστηριότητα.

Ευδαιμονία:

Συνήθως η ευδαιμονία ή η ευτυχία συγχέεται με την έννοια της ηδονής. Η έννοια της ευδαιμονίας είναι σύνθετη και αφηρημένη, γεγονός που καθιστά τον ορισμό του περιεχομένου της προβληματικό, έτσι ώστε χρησιμοποιώντας οι άνθρωποι τον όρο 'ευδαιμονία' να υποθέτουν διαφορετικά πράγματα.

Κατά τον Αριστοτέλη αναγκαία προϋπόθεση της ευδαιμονίας είναι η αρετή. Κατ' αυτόν με δεδομένο ότι η αρετή είναι μια ενδιάμεση κατάσταση μεταξύ δύο ακροτήτων, έπεται ότι η ευδαιμονία είναι επίσης μια μεσότητα.

Οι εισηγητές της θεωρίας του ωφελιμισμού τόνισαν τον κοινωνικό χαρακτήρα της ευδαιμονίας, υποστηρίζοντας ότι το κριτήριο της επιλογής των πράξεων του ανθρώπου δεν θα πρέπει να είναι το πώς θα γίνει αυτός ευτυχισμένος, αλλά το πώς θα γίνει περισσότερο ευτυχισμένη η κοινωνία της οποίας είναι μέλος και αυτός.

Ευθανασία:

Είναι η πράξη με την οποία αφαιρείται, συνήθως κατά τρόπο ανώδυνο, η ζωή ενός ατόμου με το επιχείρημα ότι είναι καλύτερα για αυτόν να πεθάνει παρά να ζει. Εφαρμόζεται κυρίως σε πρόσωπα που υποφέρουν αφόρητα από αθεράπευτες ασθένειες, γεγονός που τα εξαναγκάζει να μη ζουν με τη στοιχειώδη ανθρώπινη αξιοπρέπεια και να μη συμμετέχουν και στις πιο απλές ανθρώπινες δραστηριότητες.

Βασικά επιχειρήματα εναντίον της ευθανασίας είναι αφενός μεν η πίστη ότι η ζωή είναι δωρεά του Θεού και ότι αυτός μόνο έχει το δικαίωμα να την αφαιρέσει, αφετέρου δε ο κίνδυνος ότι τυχόν υιοθέτησή της μπορεί να καταλήξει στην κατάχρησή της.

Υπάρχουν διάφορες μορφές ευθανασίας όπως η ενεργητική όπου αναλαμβάνει κάποιος την πρωτοβουλία να κάμει κάποιες ενέργειες που θα επιφέρουν το θάνατο στο πρόσωπο που υποφέρει και η παθητική όπου κάποιος ενώ έχει τη δυνατότητα να παρατείνει τη ζωή κάποιου με συγκεκριμένες ενέργειες δεν τις κάμει με αποτέλεσμα να επέλθει ο θάνατος του ατόμου που υποφέρει. Επίσης υπάρχει η εκούσια ευθανασία όπου αυτή εφαρμόζεται ύστερα από παράκληση του προσώπου που υποφέρει και η ακούσια που εφαρμόζεται χωρίς τη συγκατάθεση του προσώπου που υποφέρει.

Σε μια ευρύτερη μορφή της εφαρμόζεται σε ζώα τα οποία υποφέρουν από διάφορες καταστάσεις που μόνο πόνο μπορούν να αισθάνονται και αργά ή γρήγορα θα επέλθει ο θάνατός τους.

ΣΗΜΕΙΩΜΑ ΧΡΗΣΗΣ ΕΡΓΩΝ ΤΡΙΤΩΝ

Το έργο αυτό κάνει χρήση των ακόλουθων έργων:

Πελεgrίνης, Θεοδόσιος., *Λεξικό της Φιλοσοφίας, Οι έννοιες, οι θεωρίες, οι σχολές, τα ρεύματα και τα πρόσωπα*, Ελληνικά Γράμματα, 2009.

Μπιτσάκης, Ε. Ι., *Η Φύση στη Διαλεκτική Φιλοσοφία*, Ελληνικά Γράμματα, 2003.

Westra, L., & Robinson, T. M., *The Greeks and the Environment*, Lanham, MD: Rowman & Littlefield, 1997.

Pratt, V., Howarth, J., Brady, E., *Environment and Philosophy*, Routledge, London, 2000.

Attfield, R., *Environmental Ethics*, Polity Press, 2014.

Jardins, J. R., *Environmental Ethics. An introduction to Environmental Philosophy*, 3rd ed.

Wadsworth, 2001.

Palmer, C., *Environmental Ethics and Process Thinking*, Clarendon, Oxford University Press, 1998.

Σημείωμα Αναφοράς

Copyright Πανεπιστήμιο Πατρών, Δημήτριος Μαθόπουλος, 2014.

Δημήτριος Μαθόπουλος. «ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΗΘΙΚΗ: ΒΙΟΗΘΙΚΗ». Έκδοση: 1.0. Αγρίνιο 2014.

Διαθέσιμο από τη δικτυακή διεύθυνση: **XXX**

Σημείωμα Αδειοδότησης

Το παρόν υλικό διατίθεται με τους όρους της άδειας χρήσης Creative Commons Αναφορά

Δημιουργού, Απαγόρευση Εμπορικής Χρήσης και Όχι Παράγωγα Έργα. Εξαιρούνται τα αυτοτελή

έργα τρίτων π.χ. φωτογραφίες, διαγράμματα κ.λ.π., τα οποία εμπεριέχονται σε αυτό και τα οποία

αναφέρονται μαζί με τους όρους χρήσης τους στο «Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων».

